

GORIŠKI LIST

„Goriški list“ izide vsako sredo in soboto jutraj. — Uprava uredništva v Gorici, Corso Verdi štev. 47. — Telefon štev. 292. — Glasilo se zaračunava po ceniku. — Račun pri Cassa di Risparmio Gorica.

Gorica, dne 23. decembra 1944.

Za mesto Gorica in Trst: posamezna številka 1.— lira, polletna naročnina 54.— lir, celoletna 108.— lir. — Izven mesta Gorica in Trst: posamezna številka 1.— lira, polletna naročnina 54.— lir, celoletna 108.—

Mir ljudem...

Danes bo izšlo v Evropi in po drugem krščanskem svetu na tisoče časopisov s članki, ki bodo imeli ta ali tisti naslov, zakaj večini kristjanov še vedno najsvetejši praznik slavimo sedaj: praznik miru, praznik ljubezni, praznik, ko naj vsaj za nekaj dni utihne vse sovraštvo in naj se poležejo razbesnele strasti. Ali si ne želi vsakdo med nami, da bi bil božič 1. 1944. tudi takšen? Ali nismo prav sedaj najbolj potrebni vsaj nekaj dni oddiha za naše telesno in duševno trpljenje, vsaj nekaj odmora za naše razbice živce, vsaj nekaj tolažbe za naša globoka užaljena in potrta srca, vsaj nekaj okrepčila in navdihla volje za našo malodušnost?

Danes slavimo spomin na oni dan, ko je pred več kot devet najstimi stoletji prišel na zemljo Človek-Bog, ki je pozneje, v dobi svojega pouka izrekel ene najglobljih besed, kar jih je bilo kdaj izrečenih na zemlji, namreč: „Ljudstvo se mi smili!“ V slovenščini so to samo štiri kratke besede in vendar je v njih obsežen ves program, ki so ga kdaj pozneje razvijali apostoli, njegovi učenci, dalje učeni cerkveni očetje, škofje in prelaje, pa tudi drugi, vladarji, socialni reformatorji, revolucionarji in moderni sociologi — seveda ako so hoteli in hočejo biti pošteni: „Ljudstvo se mi smili!“ O socialnem vprašanju, o splošnem svetovnem miru, o potrebah narodnega gospodarstva, pa še več, o potrebi duhovnega dviga človeštva je bilo napisanih toliko knjig, da so jih polne vse knjižnice sveta, izgovorjenih toliko predavanj, da bi sleherni oglešel, ako bi jih moral poslušati le najmanjši del, bilo je toliko prepira, toliko srditih debat, pa tudi toliko preganjanj, vojska, trpljenja in vendar bi se mogli vsi ti programi, ki streme za blagor človeštva strniti le v te kratke štiri besede: „Ljudstvo se mi smili!“

Ko je Kristus prišel na svet, je bilo trpljenje človeštva neizmerno: na eni strani neizmerno bogastvo, skrajno razkošje, povsod želja in volja po vojskovanju, po mučenju, pohlepu in strasti in izžemanje, na drugi strani pa skrajna revščina, suženjstvo, trpljenje, bič za zajtrk, kosilo in večerjo, nevednost in sovraštvo zatiranih proti tlačiteljem. Ob strani pa je stala tedanja znanost, brez moči, sama brez morale, dasi je moralno zakone že poznala, samo uveljaviti jih ni mogla. Grški učenjaki na akademiji v Aleksandriji — nekakšni staroveški univerzi — so že postavili zakon, ki ga mora dandanes spoštovati vsak pošlen človek, tudi če ne bi bil kristjan, saj ga poznajo celo Kitajci in Japonci, namreč, da je človek le tedaj moralen, resnično pošten, kadar je pošten zaradi poštenosti same, ne da bi pri tem iskal kakršno koli korist, dobiček ali ugodje. Biti moralen zaradi morale same, to je prava morala in ta zakon je nam kristjanom še lažje umljiv, ker vidimo najvišjo moralo v Bogu in smo, ali vsaj moramo biti pošteni ter dobri zaradi Boga samega, nikdar ne zaradi sebe, nikdar ne zaradi tega, ker bi se kot poštenjaki sami sebi dopadli!

Ako bi Kristus danes živel človeško življenje, bi nedvomno s človeškimi ustni trikrat hkrati izrekel svoj stavek: „Ljudstvo se mi smili!“ Zakaj trpljenje člo-

Nemške čete vdrle v Ardene

20.000 UJETNIKOV NA ZAHODU - NEMCI PREKORAČILI CESTO MED LÜTICHOM-BASTOGNE IN ARLONOM - 16 VELIKIH TOVORNIH PARNIKOV POTOPLJENIH V USTJU SCHELDE - TOPOVSKA BITKA PRI FAENZI - USPEŠNI OBRAMBNI BOJI V SREDNJI ITALIJI IN NA MADŽARSKEM

Iz nemških vojnih poročil posnemamo:

Med zimsko bitko v Belgiji je bila daleč za fronto uničena ameriška posadka na gorovju Snežni Eifel, oziroma je bila zajeta. 7.000 Američanov je bilo odvedenih v ujetništvo. Na sprednji napadalni fronti so nemške čete udre v Ardene ter prekoračile veliko cesto Lütich-Bastogne-Arlon. Proti reki Maas so korakale sovražne čete, ki pa so jih dohiteli nemški oklepniki ter pregazili. Hlirati so razbili tudi nove ameriške čete, ki so jim prihitele na pomoč in se jim nikakor ni posrečilo, da bi zadržale nemški pohod. Število ujetnikov je preseglo število 20 tisoč. V teh bojih je bilo zaplenjenih 43 oklepnikov in oklepnih avtomobilov ter 50 topov, 136 oklepnikov pa je bilo uničenih.

Na dosedanjih točkah, kjer so za enkrat Nemci v obrambi, je sovražnik z malimi silami brez uspešno napadal. Hudi obrambni boji so se razvijali severozahodno Bitscha.

Daljnometrični ogenj na London in Antwerpen se je nadaljeval.

Nemško pomorsko orožje vojne mornarice je uničilo v ustju Schelde 6 velikih sovražnih prevoznih parnikov, skupno več kot 30.000 BRT.

V srednji Italiji je nadaljeval sovražnik s svojim velenapadom severne Faenze ter je oddal 100.000 topovskih strelcev vseh kalibrov na 10 km širok bojni odsek. Kljub temu težkemu ognju se mu je posrečilo do večera potisniti nemške čete le za 2 km nazaj. Severovzhodno mesta pa so sovražni napadi propadli že pred nemškimi postojankami. V ozemlju Bagnacavallo so močno uporabile kanadske čete podvzele le krajevne napade, ki so bili z izjemo malenkostnega vdora krvavo odbiti.

Na Balkanu se premikanje nemških čet nadaljuje v redni,

deloma so bili tudi zlomljeni sovražni napori.

Na Madžarskem so napadli boljševiki z velikimi silami med Blatnim jezerom in Donavo. Podpirali so jih številni bojni lovci. Tu se razvijajo srditi boji. Med kolen in Donave in južno mejo Slovaške se je povečal pritisk sovražnika. Ob reki ipavi in ob vzhodnih obronkih pogorja Matre ter na obeh straneh gornjega dela reke Sajo so nemške čete po ogorčenih bojih zavrnile sovražne napade. Na ozemlju južno in severovzhodno Košic, so se ponovno ponesrečili sovjetski napadi.

Sovr žna letala so napadala severni in južni odsek vzhodne fronte, pri čemer je bilo sestreljenih 31 sovjetskih lovskih letal, med temi 14 močnih lovcev.

Severnoameriška teroristična le-

tela so odvrгла bombe na posamezne kraje v južni in južno-vzhodni Nemčiji.

Bitka okoli Vukovarja

Iz Berlina poročajo, da je bil zadnje dni pritisk nemških sovražnikov v splošnem šibek. Nemške čete so odbile lažje sunke ter dosegle zvezo z drugimi nemškimi četami zahodno Zenice, v Črni gori pa namenjene cilje na cesti Užice—Višegrad. Na ozemlju južno Vukovarja je moral nasprotnik zaradi nemških protisunkov izprazniti nekaj krajev. Zahodno Drine je sicer nastal odpor močnih tolpa, ki pa je bil po energičnem nastopu nemških čet zlomljen.

Angleški komunisti se ne zanimajo za vojno

Zeneva. »Daily Sketch« piše v uvodniku, da je videti, da se angleški komunisti ne zanimajo za vojno. Njihovo edino zanimanje velja podpihovanju razrednega sovraštva. V tako težkem času kot je sedanj, ko mora storiti narod vse, da bi končno dobil vojno, ko so angleške železnice preobremenjene z nujno vojaško oskrbo, ko delajo ženske v vojni delovni službi, ko trpi general Eisenhower pomanjkanje streliva in ko postaja nevarnost pozicijske vojne vsak mesec resnejša, v takem času si dovoljuje komunistična partija Anglije kot 600 žensk, da bi tam demonstrirale ter zahtevale razlastitev zemlje za izgraditev 4 milijonov začasnih in trajnih hiš. Takšna želja je, kot to

tudi dobro ve komunistična partija v sedanj narodni angleški krizi popolnoma neizpolnjava. Kdo plačuje stroške teh demonstracij in kdo organizira ostale demonstracije v Glasgowu in drugih velikih industrijskih središčih?

Roosevelt v zadregi

Zeneva. V poročilu »Exchange« iz Londona poročajo, da washingtonski politični krogi ne pričakujejo nikakega skorajšnjega Rooseveltovega jasnega stališča v poljskem vprašanju.

Roosevelt mora računati tudi v reakcijo v Združenih državah živečih štirih milijonov Poljakov.

veštva je dandanes še neizmerno večje, kakor je bilo pred 19 stoletji, ob času, ko je naš Odrašnik učil človeštvo ljubezni. Pa ne samo trpljenje, tudi medsebojno sovraštvo je neprimerno večje, kakor je bilo tedaj. Ako je ob Kristusovem času recimo kak Kelt ali tlačni Tračan globoko in iz srca sovražil svojega tlačitelja Rimljana, nato o fanatičnih in trmastih Judih niti ne govorimo, je dandanes sovraštvo med narodi, med državami, da celo med celinami tako globoko, tako strašno in zdi se, tako nepremostljivo, kakor dosedaj še nikdar nikoli v zgodovini ne. Skoraj, kakor da bi imel prav stari heretik in skeptik, slavni ruski pisatelj Nikolaj L. Tolstoj, ko je zapisal stavek, da človeštvo od gradnje egiptovskih piramid pa do danes — to se prav do njegovega časa, nekako pred 40 leti — ni prav nič napredovalo, temveč prej nazadovalo. Da lasi si Egipčani, Rimljani, srednji vek, vsi ti niso poznali

smodnika in ne dinamita, bi si sedaj želeli, da ga človeštvo nikdar odkrilo ne bi, niso poznali motornih vozil — na bojiščih si milijone vojakov v srcu želi, da človeštvo teh morilnih pripomočkov nikdar odkrilo ne bi. V prejšnji svetovni gospodarski krizi si je skoraj pol milijarde delavcev želelo, da inženjerji nikdar ne bi odkrili tkalnih strojev, ne drugih veleobratov, ki delajo mehnično, delavstvo pa je bilo brez posla.

Da, človeštvo je napredovalo v odkrivanju novih možnosti uporabe naravnih zakonov, čemur pravimo tehnika, toda tehnični napredek pomenja nazadovanje, ako človeštvo hkrati ne napreduje tudi — v ljubezni. Danes pa vidimo, da še nikdar v človeški zgodovini ni imelo človeštvo v sorazmerno tako kratkem času toliko padlih, mrtvih, ranjenih, vdov, sirot, obubožanih, praplastenih, trepetajočih, kakor sedaj, še nikdar niso ženske in otroci bili tako brez tistega, česar jim

ni mogel prej vzeti niti taho okruten nasilnež, namreč nočnega spanja. Niti v času Džingiskandovih pходов na Evropo in Kitajsko, niti za časa velikih kug, ni človeštvo užilo toliko strahu, kakor sedaj. Človeštvo torej ni napredovalo, kljub svoji toliko proslavljeni znanosti, ki mu je prej v pogubo, kakor v uteho — zato, ker ne spoštuje velikih besed Učitelja iz Nazareta: »Ljubi svojega bližnjega!«

Žalosten božič slavi letos človeštvo, bolj žalostnega, ni še nikoli poprej, dasi so bila včasih tudi huda leta. Angeli so ob rojstvu Človeka — Boga peli: »Slava Bogu na višavah — mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Angelsko petje nad Betlehemom o miru ljudem naj bi se kaj kmalu zopet razleglo nad vso zemljo — toda zato mora imeti človeštvo tudi pogoji, ki so ga zapeli angeli, imeti mora namreč za mir dobro voljo!

C. K.

Obvestilo uprave

Zaradi podražitve papirja in tiska znaša od sedaj dalje cena posameznemu delu »Goriškega lista« 1.— lito za izvod. Ta cena velja za vse kraje. Obenem prosi uprava, da naročniki čimprej poravnajo naročnino.

UPRAVA

Pravi vzroki Titove „amnestije“

Po partizanski radijski postaji »Slobodna Jugoslavija« je bila pred kakim mesecem dni objavljena »amnestija« za vse srbske četnike, hrvatske in slovenske domobrance, ki se do 15. januarja priklasio k tolcam NOV. O tem je naš list že precej pisal. Zdaj nam je pa prišla v roke Titova obrazložitev te »amnestije«, v kateri sta nad vse značilna dva odstavka:

»Vzroki, da so se državljani Jugoslavije znašli na strani sovražnikov našega naroda in sodelovali proti narodno-osvobodilnem pokretu, leže v propagandi in kleveti, katero so za časa štiriletnih borbe za osvoboditev vrtili razni domači izdajalci in okupatoriji na račun komunistične stranke, katere je prva prišla za orožje in katere člani so v tej borbi dali svoja življenja.«

»Sedanje borbo najboljših sinov Jugoslavije so imenovali čisto komunistično borbo, s katero so komunisti hoteli priti do oblasti in do osnivanja sovjetov. Samo s tem so mnogi postali izdajalci svoje domovine.«

Tito torej priznava, da komunizem ni mogel in ne bo mogel zajeti vseh plasti, da je ljudstvo proti komunizmu. Priznava, da mu je potrebna in sicer nujno potrebna krinka narodno-osvobodilnega boja in zato po navodilu Moskve skuša na vsak način zakriti komunistični značaj partizanstva. Tu je najbolj vzrok »amnestije«. Pokazati svetu svojo milostnost češ: »Saj nismo taki boljševiški!« in preslepiti tiste domače kaline, in ki so tako topoglavi, da bodo šli na limance.

Konferenca „treh“ ne bo

Stockholm. — Medtem ko trdijo poročila iz Londona in Washingtona, da je konferenca med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom že sklenjena stvar, ugotavlja angleški poročevalec lista »Expressen«, da je javno priznana dejstvo, kar je bilo doslej že dolgo javna tajnost, da kljub vsem naporom ne morejo doseči konferenc »velikih treh«, Churchill govoril ne bi govoril na takšen način, če bi obstajali izgledi, da bi se takšna konferenca vršila v bližnji bodočnosti.

Zapiski

Kaj pravi Boronia?

Polkovnik Boronin je vojaški strokovnjak moskovskega radija. On čisto pojasnjuje dogodke na raznih frontah. Tako je govoril tudi o borbah na meji Prusije. Razložil je, zakaj je propadla veleofenziva sovjetske vojske.

"Nemške obrambne naprave", — je dejal — "se širijo od 130 do 160 km v globino. Pot od vzhodno pruske meje do Koenigsberga je preprečen s trdnjavami. Rdeča vojska se je znašla močnim trdnjavskim sestavom iz prejšnje svetovne vojske. Poslej so ta sestav še bolj utrdili."

Španija zahteva sodelovanje na mirovi konferenci

Španski zunanji minister Le Querica je dal izjavo madridske mu zastopniku "New York Timesa" Paulu J. Kenediju, v katerem je med drugim izjavil, da je sodelovanje Španije na bodoči mirovi konferenci neizbežno potrebno, če želijo, da se uresniči zares trajen svetovni mir.

"Novo" sovjetsko stališče

"News Statesman" prinaša večji članek o vlogi sovjetske Unije. Ta angleški list ugotavlja, da se množe znaki, ki kažejo, da Sovjetska Zveza vedno bolj uvaja "ideološke poglede v zunanjo politiko". To se je pokazalo nedavno od tega v primeru Švice. Tega dogodka, pravi list, ne smemo precejevati, toda lahko vidimo v njem tudi znak "novega sovjetskega stališča".

Sovjeti in Jugoslavija

Iz Ankare poročajo, da je neki član sovjetskega poslanstva v Ankari izjavil nekemu turškemu diplomatu, da Moskva ne želi v tem času preveč vidno stopati v javnosti s svojimi zahtevami napram Jugoslaviji.

Komunistični značaj "narodno osvobodilne fronte"

Obveščevalni urad srbskega komunističnega vodstva v Beogradu sporoča, da je bil izvoljen "odbor enotne narodno osvobodilne fronte za mesto Novisad." V sporočilu pravi, da se je "ploskalo in klicalo Titu, Stalinu, narodno osvobodilni vojski, Rdeči Armadi, komunistični partiji federativne Jugoslavije in Vojvodine". Sporočilo nič ne pravi, da bi komunisti vzklikali Churchill, Roosevelt, kralju Petru, Šubašiču ali kakim drugim političnim stranki, s čemer je najbolj prikazan značaj "enotne narodno osvobodilne fronte".

Brezbožniški pouk še naprej v boljševiških šolah

Angleški časopis "Tablet" piše, da je moskovska vlada zopet izjavila, da si cerkev v Sovjetski Zvezi dopušča preveč svobode. Učitelstvu je poslala opomin, da ne sme pozabiti, da je "krščanska vera prav za prav ljudska zabloda, proti kateri se moramo boriti s primernim poukom."

DEJSTVA IN UGOTOVITVE

"Angel miru"

Prejeli smo:

Naj bo že kakor koli, 15. oktobra nismo imeli prilike, da bi videli na Travniku Gregorčičevo proslavo v stilu masovnih sovjetskih kolektivnih prireditev s frontaškim programom narodnega slogaštva. Bilo je že potoženo, kako prevarani smo bili za vsa pričakovanja. In on, ki je dober, je svojemu ljudstvu za adventni čas poslal angela, ki bi goriške duše pripravil na prihod Odrdešilne Fronte. Da bi ga izvoljeno ljudstvo spoznalo, mu je obesil rdeče znamenje med perutnice. V roke pa mu je dal citre, da bi pojoč o »goriškem slavčku« kot rajska ptička zamotil goriške menihe.

Dosti primer! Mož naj nikar ne misli, da se lahko skriva pod ščit, pod katerim bi se smelo sredinsko objemati na levo in na desno! Angel miru naj se v času splošne mobilizacije nikar ne spreleva po nevarnih poteh, ki so vsakemu moškemu od 17. do 50. leta nedovoljena brez posebnih propustnic s partijskim žigom in naj se varuje skrivnih in skrivnostnih pomenkov z višjimi partizanskimi funkcijami. (Medana leži 15 km daleč v popolnoma partizanskem ozemlju) Dobri Bogec kljub svoji splošno znani in splošno izrabljani dobroti preveč drznim angelikom pristriže perotke.

Skrivnostnemu možu pa povemo naravnost:

Med komunistom in narodom sprave ni! Ves adventni trud angela miru je zastonj.

Da ne bo zamere: Skrivnostni mož, povej mi, s kom se družiš, in jaz ti povem, kdo si! Star ugankar.

Dr. Otto Habsburg

"Evening News" sporoča, da je dr. Habsburg razvil v Lizboni "veliko delavnost", o kateri objavlja podatke pod naslovom "Otto deluje v Lizboni". "Zbral je nekaj monarhistov", ki se bavijo "s predlogom Vatikana in nadškofa Spellmana o ustvaritvi nove katoliške države v Evropi". Nadškof Spellman je baje predal svoj predlog amerišskemu ministru zunanjih zadev. Toda čeprav ameriška zunanja politika, — piše "Evening News", — uradno ne podpira vzpostave Habsburžanov, je Otto vedno za časa svojega bivanja v Združenih Državah užival simpatije nekega kroga vplivnih Američanov. Vzpostavitev Habsburžanov tudi ni našla podpore v angleškem zunanjem ministertvu. Na koncu pravi list, da se je Otto sestal z vodjo španske katoliške stranke Gil Roblesom in z lizbonskim patriarhom kardinalom Cereirrom... Kadar angloameriški časopis

"Nismo proti veri!"

Prejeli smo:

Samo zaslepljenec ali pa norec lahko še veruje komunistom-ofarjem, ko svečano zatrjujejo: Nismo proti veri! Dokazov, ki postavljajo na laž to trditev, se je po naši deželi nabralo toliko že, da bi lahko napisali velike in debele bukve. Tistim, »ki nočejo verjeti«, onim našim zaslepljencem, ki mislijo, da je vse »propaganda«, kar se piše in govori o pravem značaju OF, ki je komunistična in brezbožna, prinašamo nov, svež dokaz, kako OF ni proti veri: V Bukovici pri Gorici je hotel goreči domači dušni pastir ustanoviti Apostolstvo molitve s posebnim odsekom za moške (Apostolstvo mož in fantov). Vsakemu preprostu verniku je dobro znano, kaj je Apostolstvo molitve in Apostolstvo mož in fantov. To je pobožna zveza vernikov (imenuje se tudi Zveza Srca Jezusovega), ki ima izključno ta namen, da pospešuje apostolsko molitev po namenu sv. očeta in po namenih škofov. Letos praznuje ta zveza stoletnico, odkar je bila na Francoskem ustanovljena: razširjena je že po vsem svetu, celo po misijskih krajih, in šteje okrog 35 milijonov članov. Glasilo te zveze, ki je tudi na Slovenskem zelo razširjena, je Glasnik Srca Jezusovega, ki je tudi pri nas na Primorskem zelo priljubljen. Našim Ofarjem, ki »vere ne preganjajo«, ki hočejo »ščititi« in »spoštovati« vse verske svetinje našega naroda, Apostolstvo molitve in še zlasti Apostolstvo mož in fantov ni po godu. Tako je prišlo do tega, da so to zvezo v Bukovici

pisju primanjuje senzacij, takrat piše o zakletvah bivšega nadvojvode, pripominja k tej novici "Hrvatski narod".

Komunistične zdravice

Ob obletnici boljševske oktobrske revolucije, se je vršila v Rimu proslava, ki sta se je udeležili komunistična in socialistična stranka. Tajnik socialistične stranke Nenni je napil Stalinu, rdeči vojski in boljševizmu. Seveda ni pozabil napiti tudi Titu.

Nenni je v svoji napitnici imenoma navajal mesta severne Italije. V to vrsto je prištel tudi Trst in Gorico, kar so prisotni komunisti posebno burno pozdravili. Potem je levičarsko časopisje "Osvobodjene Italije" začelo na ves glas poudarjati Wilsonovo politiko iz prve svetovne vojne, ko je bil Trst priključen Italiji. Isto novinarstvo trdi, da je "ameriški predsednik Wilson bil najmočnejši zaščitnik Jugoslavije, pa je tudi on moral priznati, da sta Trst in Gorica italijanski."

proglasili za belogardistično in nevarno »narodnemu osvobodilnemu gibanju« in jo kot tako prepovedali.

Vprašamo vse pametne in verne primorske Slovence: Ali se to pravi spoštovati vero? Ali je to verska svoboda? Ali je bil jezuit P. Gautrelet, ki je to zvezo ustanovil, belogardist. Ali so 35 milijonov njenih članov narodni sovražniki in izdajalci? Vsakomur, ki še ni zgubil zdrave razsodnosti, mora biti po vsem tem jasno: OF je naša največja sovražnica, ker ima v svojem načrtu, da uniči naši dve največji svetinji, narodnost in vero, in tudi pri nas spostavi komunistični brezverski in breznarodni paradiž.

DOPISI

Števerjan

Zadnje tedne so nam naši terenci dovolili, da smo smeli prodati v meslo vsak le največ po 5 hl vina. Po večini smo ugodnost izrabili. Saj kadar je človek v svobodi, svoboden ne razpolaga več svobodno niti s svojimi lastnimi pridelki.

Skrilje

Končno so po tolikih sijajnih zmagah, čvrstem tekanju pod sivi Caven, preganjanju poštenih domačinov in večnem nabiranju denarja, živil in t. d. od že ilak skromnih posestnikov naši OF-ariji zelo razčarani doživeli, da so jim Badoljevski »Garibaldini« pretekli teden prinesli svojo zastavo in jo nataknili na gornji konec vasi pri Rušljah. Kaj takega ni še noben Skriljan doživel v vseh preteklih letih. Polem se pravi da se borite za narod. Aji da ljudstvo ne razume, zato da je tako. Mislim, da tudi vi kmalu ne boste hoteli razumeti; kaj ste sploh delali. Toda narod vas bo sočil po zasluženju.

Ajdovščina

Ker je 28. novembra t. l. nemška vojska zapustila naš trg, so nas zopet prišli osvobajati partizani in sicer 30 divizija. Prirejajo nam večer za večerom mitinge. Zadnji teden je ob taki slovesnosti, ko smo vsi bili zbrani v Bralinovi dvorani, med množico počil strel. Navzoči smo se prestrašili. Toda na oder je stopil tolovaj in sporočil, kar smo bili sami prič, da si je neki tovariš vzela življenje. Kot govorniki se nam vedno prerisavljajo partizanski poveljniki, ker se sedaj Vifan in Bevk ne pojavljata več v našem trgu. Govorniki pozivajo, da naj se vsi ubežniki vrnejo. Pa se jim ne bo nič zgodilo. Sicer pa da nas še Nemci obiščejo, pravijo, da tudi oni ne bodo zapustili. — Domači terenci so zelo zviili, a upamo da ne bodo dolgo. Poslužujejo se tudi deklet pri

raznašanju partizanskih časopisov, da ne izposlavlajo svojih domačih kurirk. Pri nas so že premnoge dobro poznane. In ne bodo nam ušle. Prehranjevalni urad je postal pisarna kjer izdajajo dovoljenja za kretanje. Če nas prizna za vredne Irgovec Furlan Friderik nam isto izda neki bivši trg. pomočnik pri g. Pepiču dobro znani partizan doma iz Vrabč.

Živino nam pa ocenjujejo in popisujejo znani prevozači živih partizanov, knež Franc Gregora in Irgovski pomočnik Antona Križaja - tovariš Franc Slopar, doma iz Dolenj pod Planino. To so imena katera ne smemo nikdar in nikoli pozabiti.

Otlca

Tu se nahaja sedaj Brigada Trislinja. Vadijo se po naših njivah. Z ljudmi so precej nasilni. Mošt, katerega so partizani lani 25. septembra na cesti Lokavec - Pred meja uničili, sedaj prisilni mobiliziranci za dolo vsak dan pridno popravljajo. S skromno hrano in brez plačila se nekateri vračajo zvečer proti domu. So to le ofroci in bolehn. Delo nadzoruje zgoraj imenovana Brigada.

Črni vrh

Zelo žalosten je danes pogled na naš črni vrh. Človeka obide kar groza saj se nič drugega ne vidi kot požgane domove. Za cerkev so si izbrali neko napol pogorelo hišico, ki so jo za silo pokrili. Tudi zvonik so na nek način popravili ter z verigami pritrdili zvon, na katerega s kladivom udarjajo, ker je brez kembelina. Če se gre le malo iz vasi, že človeka obide strah videti kakega mrtvega tolovaja. Tovarišem se namreč ne ljubi pokopavati, kakor se je izrazila tovarišica Cyeta, da kadar je človek mrtev, je vseeno, če ga črv je na vrhu ali pod zemljo.

Naš ljubljani dr. Božič — Žgavec Anton (po domače »Zavarški«) po poklicu mizar — je glavni naš apostol. Kdor potrebuje kako milost, se mora kar k njemu zateči. Le ne čemu se čudimo pri njem. Ljudje vedo povedati, da menda dr. Božič oddaja poročila v London, kamor je tudi sporočil, katere družine so domobranske. On namreč pravi, da bodo kmalu prišle angleške čete v Zadlok. In zato se čudimo, zakaj ga za take čenče VOS ne likvidira, ko pa na vsakem mitingu konarsarji in komisarke pridigajo, da nočejo Angleže, da se bodo borili proti njim. Oni sprejmejo medse le Ruse!

Vsi se sprašujemo, kdaj bo konec gorja. Ljudje imajo prav, ko pravijo: kadar bo zgorela zadnja streha in snežen zadnji kempir, potem bo šele svoboda in bomo vsi enaki.

Širite "Goriški list"

Vesele božične praznike

želita vsem čitateljem

uredništvo in uprava

